

Amsterdam Dance Event

BESCHOUWING 25 JAAR DANCE

In het boek *Mary Go Wild* wordt 25 jaar dancemuziek in kaart gebracht. Co-auteur Gert van Veen was er vanaf het begin bij. De 'housepauz' zag in 1988 wat collega-journalisten nog niet zagen: het ontstaan van een nieuw muziekuniversum.

Oerknal van '88

Vrijdagochtend 2 september 1988. Met een groep popjournalisten stappen we op het vliegtuig naar Londen, waar we later die dag een concert in het Wembley Stadium zullen bijwonen. Bij binnenkomst delen stewardessen de ochtendkranten uit, *De Telegraaf* en *de Volkskrant*. Altijd spannend om de nieuwe krant open te slaan. Zeker vandaag, want de opening van het kunstkatern is een paginagroot verhaal van mijn hand over de nieuwe revolutie in muziekland, (acid)house: ACID!

Het artikel beschrijft de manier waarop de nieuwe elektronische muziek vanuit de Amerikaanse underground in steden als Chicago is overgewaaid naar Londen, dat zojuist 'the summer of love' heeft gevierd. House begint nu ook voorzichtig voet aan de grond te krijgen in Amsterdam, vooral dankzij het pionierswerk van de van oorsprong Belgische dj Eddy de Clercq, die elke vrijdag in de RoXY draait.

In de vier weken na mijn eerste houseparty - Disco Hippies On Acid, begin augustus in The Bank in Amsterdam - ben ik elke week op expeditie geweest. Mijn vriend Corné Bos van platenmaatschappij Megadisc had me op de nieuwe muziek attent gemaakt en stelde voor ook eens te gaan kijken op zo'n feest. Zo gingen we, met collega Peter van Brummelen van *Het Parool*, op een zondag naar de Belgische club Boccaccio in de buurt van Gent. Een onvergetelijke nacht, omdat ik compleet werd opgeslokt door de sfeer in de dampende club en de zware elektronische beats die uit het geluidssysteem denderden.

In de weken daarna gaan we elke vrijdag naar de RoXY, waar we getuige zijn van een ware muzikale revolutie. De zinderende energie van het publiek op de dansvloer, de dwingende housegroove, de extatische pieken en dalen van De Clercqs soundscapes. Ik snap het helemaal en ik voel het ook. Niet alleen in mijn middenrif, waar de beat snoeihard doorheen dendert, maar ook in mijn hart. House treft je heel

direct, het doet geen beroep op het intellect, maar raakt je in je lijf. De house-ervaring voelt als iets primitiefs: Afrika, de oertijd, trance-dance. Jezelf losschudden, jezelf bevrijden van alle huis-tuin-en-keukengedachten en helemaal 'los' gaan. *Shake, rattle & roll*.

Iedereen die deze kick heeft gevoeld, is om. Je begrijpt het of je begrijpt het niet. Wie aan de kant blijft toekijken, niet opgaat in de kolkende massa op de dansvloer, snapt er niets van. Zoals de meesten van mijn collega-journalisten, die hun oordeel al klaar hebben en stellen dat de nieuwe dansmuziek 'inhoudsloos' is, een kortstondige trend die hopelijk zo snel mogelijk weer voorbij is. 'Dansen op de vulkaan', 'de terreur van het niets' zijn in die weken enkele van de calvinistische veroordelingen in de media.

En vandaag, in het vliegtuig naar Londen, houden de reacties van mijn collega's ook niet over. Jip Golsteijn van *De Telegraaf* wordt zelfs kwaad en blaft me bestraffend toe: 'Hoezo revolutie? Waar jij over schrijft stelt niets voor, het

speelt zich af op een postzegel!'

Oké, hij heeft een punt. De RoXY is op dat moment niet veel meer dan een postzegel, een club waar slechts 750 man in passen. Maar mijn intuïtie zegt dat de Clercq op vrijdagnacht een eerste glimp laat zien van de toekomst. Dit is nog maar het begin.

Dat wordt in de maanden daarna steeds duidelijker. House explodeert in Amsterdam en de energie van de nieuwe scene geeft me het gevoel dat ik getuige ben van een kantelpunt, het begin van een nieuw tijdperk.

Voor mij persoonlijk geldt dat ook. Na vanaf mijn 16de in rockbandjes te hebben gespeeld, zoals in de jaren tachtig met muzikanten die later terecht komen bij Urban Dance Squad en Spinvis, loop ik, muzikaal gezien, al een aantal jaar met mijn ziel onder mijn arm. Maar nu weet ik opeens wat ik wil. De abstracte elektronische beats zijn het ideale raamwerk voor mijn eigen muziek. Zo maak ik met Eddy de Clercq en Corné Bos in de lente van 1989 de eerste Amsterdamse houseplaat: *Pay the Piper*, onder de naam A-men. Het is

het begin van een nieuwe muzikale carrière en latere projecten als Quazar.

En ik ben niet de enige voor wie de house-explosie een levensveranderend moment is. De geweldige golf energie van die oerknal creëert een nieuw muzikaal universum, dat in de daarop volgende 25 jaar alleen maar verder uitdijt, duizenden dj's en producers oplevert en een bloeiende muziekindustrie doet laten ontstaan.

Het is een geweldige kick daar als een van de eersten verslag van te kunnen doen en te beschrijven hoe deze jonge scene alle kenmerken heeft van

'Wie aan de kant blijft toekijken, niet opgaat in de kolkende massa op de dansvloer, snapt er niets van'

Sterac - Secret Life Of Machines

Misschien wat minder opvallend in de hitlijsten, maar minstens zo bijzonder is de kwalitatief zeer hoogstaande Detroit-techno van Sterac, oftewel Steve Rachmad. Op de fabuleuze plaat *Secret Life Of Machines* uit 1995 maakt Rachmad ultiem dansbare, zinneprikkende en soulvolle techno, alsof die is gemaakt in een conservenfabriek: overal heerlijk geratel, gesis en gestamp. Vorig jaar verscheen een geremasterde en geremixte versie van het klassieke Nederlandse techno-album. Nog altijd ongeëvenaard.

Een housefeest in een loods in het Amsterdamse Oostelijk Havengebied (1989).

Speedy J – G-Spot

De Rotterdammer Jochem Paap, alias Speedy J, kunnen we wel beschouwen als de technoprofessor van Nederland. Altijd vernieuwend, altijd op zoek naar nieuwe technieken en manieren om geluid te (re)produceren. Zijn album *G-Spot* uit 1995 is zijn meest toegankelijke. Soepel in het gehoor liggende, soms ook hypnotiserende techno, zoals bijvoorbeeld in het duistere dansnummer *The Oil Zone*: stroperig maar gelikt en een klassieker in het Nederlandse dancerepertoire.

Foto Cleo Campert

eerdere revoluties in de popwereld – het begin van de rock'n'roll of de beat-explosie van de jaren zestig. Het patroon is altijd hetzelfde: de oudere generatie/gevestigde muzikale orde moet er niets van weten en wimpelt de bedreigende nieuwe lichter af met de dooddoener: dat is geen muziek meer. Terwijl de nieuwe generatie zich juist verbonden voelt door het idee: wij tegen de rest van de wereld.

En het is helemaal een kick over die spannende nieuwe wereld te kunnen berichten in *de Volkskrant*. Eerlijk is eerlijk: niemand op de toenmalige, vooral aan de hogere kunsten gewijde kunstredactie heeft veel verstand van popmuziek. Maar iedereen, van chef muziek Roland de Beer tot de eindredactie van het kunstkatern, wordt meegesleept door mijn enthousiasme en ik krijg alle ruimte om de house-revolutie in een reeks grote stukken in beeld te brengen.

Pas een kleine tien jaar later, op het moment dat andere grote kranten maar blijven zwijgen over de dance-scene en die eigenlijk compleet nege-

ren, begint onder het regime van een nieuwe chef-kunst het idee te leven dat dance – als het al ooit wat had voorgesteld – nu in ieder geval weer voorbij is en dat ik in mijn eentje een zieltoegend genre aan het propageren ben.

Betitelingen als 'housepauze' (*Het Parool*) of 'housegoeroe Gert van Veen' (*NRC*) slaan daarom de plank mis, omdat mijn rol daarmee zwaar wordt overschat. In feite ben ik niet meer dan de *messenger*: de berichtgever die verslag doet, slechts een klein radertje in een immense organische machine, die alleen maar groter groeit.

In 1997 stonden we eigenlijk nog maar aan het begin. House bleek niet een korte trend van een paar jaar, een hoofdstuk in de geschiedenis van de pop. Nee, de house-explosie in het najaar van 1988 was het begin van een compleet nieuw boek, een geschiedenis vol interne revoluties, waarbij steeds nieuwe stijlen en richtingen ontstonden. De muziek bleef zich vernieuwen en won daarmee nieuwe generaties voor zich.

Het zegt genoeg dat er nu een lijvig boekwerk van zeshonderd pagina's nodig is om 25 jaar dance in Nederland in kaart te brengen. *Mary Go Wild* doet recht aan de geschiedenis en presenteert niet alleen de grote lijnen, maar laat vooral ook zien dat de grote internationale sterren van nu op de schouder staan van een leger aan creatieve geesten. Ieder van hen heeft met dezelfde passie en tomeloze energie een essentiële bijdrage geleverd aan het doen opbloeien van de internationale dancewereld zoals we die nu kennen.

Gert van Veen (58) is sinds 2008 creatief directeur van Studio 80, een Amsterdamse stichting die zich bezighoudt met de ontwikkeling en begeleiding van talent in de dancemuziek. Hij organiseert sinds 1993 zijn eigen clubavond *Welcome To The Future* in Paradiso, dat uitgroeide tot een festival. Met zijn band Quazar staat hij vanavond op het podium bij het Amsterdam Dance Event in de Melkweg.

BOEK
★★★★★**MARY GO WILD**

Mary Go Wild: 25 jaar dance in Nederland, op initiatief van Arne van Terphoven.
Maslow € 25,-

Los van alle detailkritiek is het gelukt om 25 jaar muziekgeschiedenis in een prachtig, belangwekkend boek te bundelen.

Gek eigenlijk. Nederland speelt al een kwarteeuw een cruciale rol in de wereld van de dance, maar een boek dat de geschiedenis vanaf de eerste acidhousefeesten (in 1988) tot aan dubstep en Afrojack in kaart brengt, was er nog niet. Nu wel, en het oogt alleen al monumentaal. *Mary Go Wild: 25 jaar dance in Nederland* heeft het formaat van een telefoonboek en dan nog verontschuldigt de redactie zich dat het onmogelijk compleet kan zijn – dan had het boek een 'tiendelige encyclopedie' moeten worden.

Toch heb je na zeshonderd pagina's tekst – verlichtigd met veel goed gekozen foto's en afbeeldingen van flyers, posters en platenhoezen – niet het idee iets gemist te hebben. Sterker nog, je wordt herinnerd aan genres en namen die je eigenlijk al weer vergeten was. Lounge? Eclectic? Niet de meest gelukkige toevoegingen in het boek. Redacteur Alfred Bos interviewt zichzelf om het genre te duiden, 'waarin onthaasten, kwaliteit van leven en smaakvol design centraal staan.' Wat er nu bijzonder is aan het draaien van een grote rockhit van The White Stripes wordt in het hoofdstuk Eclectic niet duidelijk, al wekt dj Wix de indruk ermee een revolutie te hebben ontketend.

Niet de enige revolutie overigens. Ze volgen elkaar in rap tempo op. Er slaat vanaf de eerste pagina's in danceminnend Nederland veel 'in als een bom.' Het is velen wellicht ontgaan, maar: 'Een van de heftigste interne revoluties vindt plaats met de komst van *minimal* en een nieuwe dance-underground, die van Duitsland overwaait naar ons land.' Hoofdzakelijk en bijzaak zijn niet altijd even goed gescheiden en wat soms niet meer dan een voetnoot hoeft te zijn, wordt uitvergroot tot iets heel belangrijks.

Maar dat laat onverlet dat *Mary Go Wild*, vernoemd naar een hit van Grooveyard (Jeroen Verheij) uit 1996, een belangwekkend boek mag heten. De eerste houseparty's, de Amsterdamse RoXY, de hardere Rotterdamse variant, de tegenstellingen tussen underground en commercie die in de jaren negentig opdoken: 2 Unlimited, gabber, Poing, big beat, drum 'n bass, trance. Al bladerend wordt steeds duidelijker dat de wereldwijde successen van Tiësto, Armin van Buuren en Afrojack (allen goed neergezet) niet uit het niets zijn ontstaan. Dan zijn er nog de feesten en festivals (Dance Valley, Awakenings, Sensations), hun organisatoren (ID&T) die terecht aandacht krijgen. De beeldredactie is voortreffelijk en wanneer het zicht op alle genre's en labels wat diffuus wordt, is er steeds Gert van Veen die het overzicht heeft en de lezer bij de hand neemt. Sommige hoofdstukken verdienen inmiddels een eigen boek. De geschiedenis van de RoXY is in 2008 al uitstekend geboekstaafd door Job de Wit (ook een van de auteurs van *Mary Go Wild*). Maar gabber en hardcore, in de jaren negentig immens populair, verdienen ook meer aandacht.

Dance kent zo veel facetten en spelers in wat een immense industrie mag heten, dat het haast onmogelijk is om alles in één boek te vatten, wat de redactie zelf al stelde. Toch is het met *Mary Go Wild* gelukt. Los van alle detailkritiek is het gelukt om 25 jaar muziekgeschiedenis in een prachtig boek te bundelen. Wat is het geestig om de reacties op het toen nog nieuwe fenomeen house een kwart eeuw later terug te lezen. Het zou nooit wat worden met deze muziek, die zich volgens Jip Golsteijn op een postzegel afspeelde. Het werd wel wat. En Nederland heeft tot op de dag van vandaag voorop gelopen.

Gijsbert Kamer

ADVERTENTIE

HP/DE TIJD EIGEN ZINNIG

/Seks, stalking & economie
Profiel van powerfeministe Heleen Mees

/Hoe OPZIJ zichzelf overleefde
en waarom steeds meer lezeressen de LINDA. verkiezen

/50 jaar feminisme volgens Betty Friedan & Emma Brunt

/Joris van Casteren Lesbisch in Lelystad. Verlag van een roze opvoeding

/Richard Klinkhamer over moord, schuld & schrijven

/Cultuur Jozanneke van den Berge in gesprek met topacteur Pierre Bokma

Special
FEMINISME
2013

WWW.HPDETIJD.NL